

Zombimédia

Jean-François Lepage kiállítása

MUCSI EMESE

TOBE Gallery, 2020. III. 4. – IV. 30.

JEAN-FRANÇOIS LEPAGE: *The Queen (III-I)*, 2018, vegyes technika, c-print, 355×280 mm, a TOBE Gallery jóvoltából

„We oppose the idea of dead media. Although death of media may be useful as a tactic to oppose dialog that only focuses on the newness of media, we believe that media never dies. Media may disappear in a popular sense, but it never dies: it decays, rots, reforms, remixes, and gets historicized, reinterpreted and collected. It either stays as a residue in the soil and in the air as concrete dead media, or is reappropriated through artistic, tinkering methodologies.”

GARNET HERTZ–JUSSI PARIKKA: *FIVE PRINCIPLES OF ZOMBIE MEDIA*, 2011

*„A mocskos has körül legyek dongtak,
s belőle folyadékként és vastagon,
fekete légiók, pondrók jöttek,
s nyüzsögve másztak az élő rongyokon.*

*S mindez áradt, apadt, mint a hullám,
s repesve s gyöngyözve néha felszökellt:
a test bizonytalan dagadva-lélegezve
sokszorozott életre kelt.”*

CHARLES BAUDELAIRE: *EGY DÖG*¹

Jean-François Lepage fotográfus nem számíthatott arra, hogy első magyarországi bemutatóját járványveszély miatt egy hét után rögtön be kell zárni, ahogy arra sem, hogy a budapesti utcák szinte kiürülnek körülötte, és csak elvétve torpan meg a galéria ajtaja előtt néhány egészségügyi maszkos figura a kiállítás címét betűzgetni: Z-O-M-B-I-E, március 4-től április 30-ig. A kínai hatóságok által 2020. január 7-én azonosított új típusú koronavírus (COVID-19) röviddel a megnyitót megelőzően kezdett el terjedni Európában, ez a rendkívüli vészhelyzet pedig előbb kontinens-, majd világszerte különböző kormányzati intézkedések meghozatalát kívánta és kívánja meg jelenleg is. A fertőzés terjedésének lelassítása érdekében a kórházakon kívül a közintézmények, a boltok, az éttermek, a közösségi helyek, a kiállítóterek zárva tartanak; az iskolások, egyetemisták távoktatásban haladnak tovább, aki teheti, home office-ban folytatja a munkáját, utazások, csoportos találkozók lefújva, #stayhome vagy két méter távolság, plusz FFP3-as maszk.

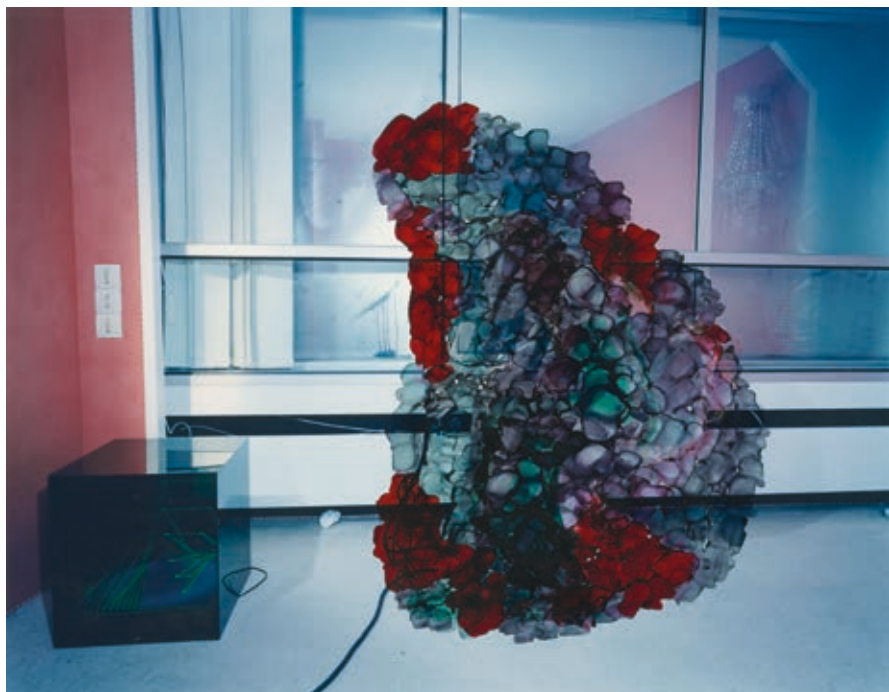
A lerabolt boltok, a szellős utcák, a védőöltözetes járókelők apokaliptikus látványa, a megrendült rendszerek és a nagy globális leállás bármelyik zombi-fantasy kulisszája lehetne. Általában ezekben a történetekben is valamilyen fertőzés üti fel fejét a Földön, járvány útján terjed emberről emberre a végzetes élőhalottkór, amely a halál után a holttest agyában elindít egy furcsa, bestiális alaprogramot: újra tud mozogni, harapni, ölni, zabálni. A zombi mindig zavarba ejtő, mert az élet és halál határán helyezkedik el, köztes lény, maga a horror, „nem egyeztethető össze bevett fogalmi sémáinkkal [...] Azokat a dolgokat [pedig], amelyek sértik fogalmi sémáinkat – (például) azzal, hogy kategóriák között rekedtek meg –, hajlamosak vagyunk undorítóknak találni. Tehát az, hogy a borzalmas lények megijósolhatóan irtózat és ellenérzés tárgyai, abból adódik, ahogy felrúgják fogalmi rendszerünket.”²

Lepage zombijai is ilyenek: kategorizálhatatlanok. A művész a 80-as évek óta egészen 2014-ig divatfotográfusként dolgozott, Párizsban a Marie Claire fotós asszisztenseként kezdte pályafutását. A legmenőbb divatlapok munkatársaként többek között olyan celebritásokat fotózott, mint Isabelle Adjani és Nina Hagen. A 90-es évektől kezdve a festészet kellékeivel kiegészített eszköztárral végzi fotókísérleteit. Autonóm alkotói munkássága a festészet és a fotográfia határnyolán mozog. 2014-ben kezdte el a *The Recycle Project* (*Prelude*, 2014–2017, *Zombie*, 2018–2019) című programját, amelynek keretében a saját archívumából válogat filmeket, fotónyomatokat, hogy festészeti technikákkal dolgozza át, értelmezze, éléssze újra őket.³ Lepage ebben a folyamatban a zombikra a halál és a feltámadás kortárs szimbólumaként tekint.⁴

Ha végignézzük a sorozat darabjain, a zombifikálás lepage-i módszere egyértelmű: a korábbi divatanyagokat, színes és fekete-fehér fotókat „felülfesti”, festékekkel, ceruzával felülírja. De ezen túl pontosan mi is történik a reklámpartermékeként létrehozott divatfotóval ebben a feltámasztási folyamatban? A színes Fujicolor Crystal Archive HR papírra előhívott nyomatok, amelyek 2001 és 2006 között készültek, egyelőre nem sorolhatók a Bruce Sterling által halott médiumoknak⁵ nevezett technikai eszközök és hordozók közé, hiszen – bár számos vetélytársuk van – technikai értelemben ma is helytállnak. A divatfotó tartalmi időtállósága azonban már jóval kérdésesebb. Persze ebben a műfajban is vannak örök darabok, de nagy részük az aktuális szezon után megy a kukába. Csakhogy a szemétté vált fotó nem tűnik el végleg, pláne, ha olyan műgyanta bevonatos papíron van, mint a Fujicolor Crystal Archive HR. A médiumok nagy része lassan bomló hulladékként szorít magának helyet a bolygón, a talajban, a levegőben, hacsak nem kerül be újra a körforgásba, különböző alkotói megoldások, bindzsiszések, remixelések, értelmezések eredményeképpen újrahasznosítva, zombifikálva.⁶ Erre láthatnak most példát a maszkos járókelők Budapesten Lepage munkáit nézegetve.

JEAN-FRANÇOIS LEPAGE: *Renaissance (III)*, 2019, vegyes technika, c-print, 280×355 mm
a TOBE Gallery jóvoltából

JEAN-FRANÇOIS LEPAGE: *Métamorphose (I)*, 2018, vegyes technika, c-print, 280×352 mm
a TOBE Gallery jóvoltából

Jegyzetek

- 1 Szabó Lőrinc fordítása.
- 2 Noel Carroll: A horror paradoxona (Ford. Buglyá Zsófia). In *Metropolis*, 2006/1, <http://metropolis.org.hu/a-horror-paradoxona> (utolsó elérés: 2020. március 21.).
- 3 Lásd <https://jeanfrancoislepage.com/> (utolsó elérés: 2020. március 21.).
- 4 Sütő Emese Franciska: „Nagyon kevés kompromisszumot kötöttem az évek során.” Interjú Jean-François Lepage fotóssal. <https://marieclaire.hu/kultura/2020/02/21/nagyon-keves-kompromisszumot-kotottem-az-evek-soran-interju-jean-francois-lepage-fotossal/> (utolsó elérés: 2020. március 21.).
- 5 Bruce Sterling: *The DEAD MEDIA Project. A Modest Proposal and a Public Appeal*, 1995. Online: <http://www.deadmedia.org/modest-proposal.html> (utolsó elérés: 2020. március 21.).
- 6 Lásd Garnet Hertz–Jussi Parikka: *Five Principles of Zombie Media*, 2011. Online: <http://conceptlab.com/writing/hertz-parikka-2011-defunct-refunct-catalogue.pdf> (utolsó elérés: 2020. március 21.).

JEAN-FRANÇOIS LEPAGE: *The King*, 2018, vegyes technika, c-print, 458×316 mm,
a TOBE Gallery jóvoltából

